

શ્રી નવીન
લલિત-મુગ્ધા

ત્રીઅંકી નાટકના ગાયનો

જાણી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

શ્રી સુરત દેશી નાટક કંપની

આજીવી ૧ થી

પ્રત ૨૦૦૦

સર્વ હક સ્વાધીન રાખ્યા છે.

અમદાવાદ

શ્રી ડાયમંડ જ્યુબીલી પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં છાપ્યા.

સવંત ૧૯૧૩

સને ૧૯૦૭

મૂલ્ય ૦—૨—૦

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કવિરાશિદ વિભાગ]

અનુક્રમાંક

૧૯૦૭

વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ લલિત-મુદ્રા આદ્ય

ગદ્ય

વિષય ૬ - ૨ - ૩

શ્રી.

નવીન લલિત-મુગ્ધા.

ત્રીઅંકી નાટકનાં માયનો.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

શ્રી સુરત દેશી નાટક કંપની.

આવૃત્તિ ૧ લી.

પ્રત ૨૦૦૦

સર્વ હક સ્વાધીન રાખ્યા છે.

સવંત ૧૯૬૩

સન ૧૯૦૭.

મૂલ્ય ૦—૧—૦

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
વિદ્યાલય-સંગ્રહ
૧૯૦૭

અમદાવાદ

ધી " ગાયમંડ જ્યુબીલી " પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં પ્રીન્ટ
દેવીદાસ હગનલાલે છાપ્યું

શ્રી

નવીન લલિત-મુગ્ધા નાટકનો સંક્ષિપ્ત સાર.

મંગળા ચરણ—સૂત્રધાર અને નટીયો.

અંક ૧ લો.

પ્રવેશ ૧ લો—શ્રીગઢના રાજા બસુતસિંહની રાણી પ્રધાન સાથે પ્યારમાં, અને તેથી રાજાનું ખુન કરવા તૈયાર થવું, અને ખુન કરવું. બાળ વયમાંથી શ્રીગઢ રાજ્યમાં ઉછરેલા શ્રીગઢ રાજ્યના એક મૂખ્ય સરદારના પુત્ર લલિતનું અને રાજકુવરી મુગ્ધાનું, શોર બકાર થતાં જાગી ઉઠવું, રાજપિતાને લોહી લુચાણ થયેલ જોઈ કુવરીનું મૂંઝા ખાધ જમીનપર પડવું, અને લલિતનું રાજાની મદદે જવું, રાણીયે યુક્તિ રચી લલિતને દરિયામાં નાખી દેવો. રાણીયે પ્રપંચ રચી દેશનિકાલ કરાવેલા શ્રીગઢના યુવરાજનું તે વેળા ત્યાં આવી પહોંચવું, રાણીનું નાસી જવું, પિતા પુત્રની છેલ્લી ભેટ પિતાનું વૈર લેવા યુવરાજની દ્રઢ પ્રતિજ્ઞા.

ટુપ્પો.

પ્રવેશ ૨ જો—જેઠી ખવાસણ રાણીના બાપ કરવતસિંહ સાથે પ્યારમાં. રાજ્યની ગુણકા મેનાનું જેઠીના પતિ જે સંગને પેટીમાં પુરી ત્યાં આવવું, અને તે પેટી કરવતસિંહને ભેટ ધરવી, પેટી ઉઘાડતાં જેસંગનું ખુલ્લું થવું આસ્થ.

પ્રવેશ ૩ જો—યુવરાજ ચાલતા જમાનાના અને પિતાશ્રીનું વૈર કવી રીતે લેવું તેના વિચારમાં. કુમાર લલિતને લઈ કેટલાક જનસુસોનું ત્યાં આવવું લલિત અને યુવરાજ વચ્ચે વાતચિત. લલિતની સારવાર માટે ગોઠવણ.

પ્રવેશ ૪ થો—પ્રધાન પુત્રી મુદ્રાનું પોતાની સખિયો સાથે ગરબો ગાતાં નીકળવું. મુદ્રા યુવરાજ સાથે પ્યારમાં. સખિયો સાથે પ્રેમ ચર્ચા. મુઘ્ધાનું જોગણ વેશમાં ત્યાં આવવું. રાજ પિતાશ્રીના અને લલિતના ખુન થયા વિશે મુદ્રાને જણ કરવી. મુદ્રાનું પણ પોતાની સખિ મુઘ્ધા સાથે જંગલમાં જવા તૈયાર થવું. પ્રધાન અને રાણીનું ત્યાં આવવું મુદ્રાનો તેમની તરફ તિરસ્કાર, અને ત્યાંથી જંગલમાં ચાલી નીકળવું, મુદ્રાને પકડી મંગાવવા પ્રધાન અને રાણીનો ઠરાવ.

પ્રવેશ ૫ થો—જેડીના ઘરમાં કરવતસિંહ, કમાડખંધ જંગલનું આવવું. કરવતસિંહ ઘરમાં હશે એમ ધારી, તેને બનાવવા પ્રધાનને બોલાવવા જવું. પ્રધાનનું આવવું. કરવતસિંહનું પેટીમાં સંતાપ જવું. પેટીમાં બૂત છે એવું ઠરાવી પેટીને બાળી મુકવા તૈયારી. કરવતસિંહનું ખુદશા થવું. હાસ્ય.

પ્રવેશ ૬ હો—મુઘ્ધા અને મુદ્રા જોગણના વેશમાં પરસ્પર વાતચિત પ્રધાને મોકલેલા જનસુસોનું ત્યાં આવવું અને મુદ્રાને ઢપાડી લઈ જવી, બાદ યુવરાજના જનસુસોનું ત્યાં થઈ નીકળવું અને મુઘ્ધાને યુવરાજના શ્રુત સ્થાને લઈ જવી.

પ્રવેશ ૭ મો—રાણી પ્રધાન વચ્ચે પ્રેમ વાર્તા. જનમુસોનું મુદ્રા-
ને લઈ ત્યાં આવવું. મુદ્રા મુઘ્ધા અને યુવરાજના
વિયોગથી ઘેલછામાં રાણી પ્રધાન વચ્ચે રાજચર્ચા.
મેનાનું નૃત્ય ગાન.

પ્રવેશ ૮ મો—લલિત અને જોગણુ વેશે મુઘ્ધા વચ્ચે પ્રેમવાર્તા
યુવરાજનું આવવું, અને પોતાની ઝોળખાણુ આપ-
વી. લલિતના હાથમાં મુઘ્ધાની વીંટીથી બંનેનું
એક બીજાને ઝોળખવું, અને પ્રેમમાં વૃદ્ધિ.

પ્રવેશ ૯ મો—હરીગદના રાજનું પ્રધાન સાથે શીકારે નીકળવું,
વાઘપર ગોળી બહાર કરવો, બહાર ખાલી જવાથી
વાઘનું રાજપર પસવું, લલિતનું ત્યાં અચાનક આ-
વી રાજને બચાવવું, અને લલિતની બહાદુરીથી
પ્રસન્ન થઈ તેને પોતાના રાજ્યની ગાદીએ બેસાડવા
પ્રધાનને કહેવું, તથા પોતે વૃદ્ધાવસ્થાને લીધે હથ્થર
બજન માટે બદલીકેદાર જવું. યુવરાજ અને મુઘ્ધાનું
પણ ત્યાં આવવું. લલિતકુમારને શાખાશી આપવી.
મુઘ્ધા અને લલિતનું અનિચ્છાયે જૂઠ્ઠા પડવું.

શ્રી.

અંક ૨ જો.

પ્રવેશ ૧ લો—હરિગદનો રાજ દરબાર હરિગદના રાજ લલિત કુમારની પ્રધાન સાથે વાતચિત. એવામાં શ્રીગદની મેના નાયકાનું લા આવવું લલિત કુમારને ઝોળખવો નૃત્યગાન. લલિત કુમારનું નૃત્યગાનથી પ્રસન્ન થઈ મેનાને જે ઈચ્છામાં આવે તે માગવા કહેવું, મેનાએ લલિતને વચનમાં બાધી લઈ જે પ્રશ્ન પૂછવા, અને સઘળા દરબારને નિરૂત્તર કરવો, એવામાં મુઘ્ધાનું નવલસિંહના વેશમાં લા આવવું, પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા અને મહારાજ લલિત પાસે તેમના સલાહકાર તરીકે નોકર રહેવું.

પ્રવેશ ૨ જો—મુદ્રા ઘેલછામાં. રાણી તથા પ્રધાનનું આવવું. મુદ્રાને ધીરજ આપત્રી છખીલી તથા રામાનું રાણી તથા પ્રધાન પાસે ફરીયાદે આવવું નિરાકરણ. રાણી તથા પ્રધાન વચ્ચે રાજ ચર્ચા.

પ્રવેશ ૩ જો—કરવતસિંહને રાજ્ય અપાવવા સંબંધિ પ્રધાનને રાણીએ કહેવું એવામાં જેસંગ ખવાસનું મેના શુશ્રુકા સાથે લા આવવું. અને લલિત કુમાર હરિગદનો રાજ થયો છે, એવી ખબર આપવી. અને તેને રાજ્ય બ્રહ્મ કરી ઠાર કરવાનો વિચાર મેનાનું માન. હરીગદ ચડાઈ કરવાનો નીચાર.

પ્રવેશ ૪ થો—મહારાજ લલિત અને નવલસિંહના વેશમાં મુઘલાં વચ્ચે પ્રેમ વાર્તા. એવામાં વાઘની ખબર આવતાં બંનેનું શીકારે જવું.

પ્રવેશ ૫ મો—નવલસિંહ મહારાજ લલિતને થાક લાગવાથી સુ-
ષ્ટ જવા કહેવું અચાનક સર્પનું આવવું, નવલસિંહનું
તે સર્પને પીસ્તોલથી મારવું લલિતનું જાગી જવું.
અને નવલસિંહના હાથમાં પીસ્તોલ જોઈ શકમાં
પડવું અને નવલસિંહને ધિકાર આપી દુર થઈ જ-
વા કહેવું, નવલસિંહનું જવું. ચાર બાવાઓનું ગુ-
ફની ચાર ચીજો જોઈ લેવા માટે લડતા ત્યાં આ-
વવું લલિતે ચારે બાજુએ ચાર તીરો ફેંકવા અને
ચીજો લઈ લેવી એવામાં પ્રધાન તથા કરવતસિંહનું
આવી ચડવું, લલિત બંધિવાન.

પ્રવેશ ૬ ઠો—યુવરાજ તથા જામુસો વચ્ચે વાતચિત મુઘલાનું
વેશ બદલી ત્યાં આવવું. બાઈ બહેનનો ભેટો અને
વાતચિત. એવામાં પ્રધાન અને કરવતસિંહનું લલિત
સાથે ત્યાંથી નીકળવું, તેમને જોતાં જુવરાજે તે-
ઓને કેદ કરવા બાદ યુવરાજનું પોતાના સ્થાને
જવું, અને લલિતનું મુઘલા તથા ચાર બંધિવાનોને
લઈ હરિગઢ જવું.

પ્રવેશ ૭ મો—ચાર બાવાઓ વચ્ચે તકરાર બરવાડણનું ત્યાંથી
નીકળવું અને બાવાઓનું તેની સાથે મોહમાં પડવું
બરવાડણે ચારેને યુક્તિ રચી તેમને બનાવી સંટકી જવું.

પ્રવેશ ૮ મો—પ્રધાન, કરવતસિંહ, જેસંગ તથા જેઠી ચારે જેલ-
ખાતામાં જેઠીનું યુક્તિ રચી જેલના જમાદારને પ્રેમ
જાળમાં ફસાવે, અને દારૂના નિશામાં તેને જે
જ્ઞાન કરી કરવતસિંહ તથા જેઠીનું શ્રીગદ જવું,
અને જેસંગનું લલિત અને મુગ્ધાને ફસાવવા રહેતું.
જમાદારને કેદી લોક નાસી ગયાની ખબર આપી
જામત કરવા.

ટીકો.

અંક ૩ જો.

પ્રવેશ ૧ લો—લલિત અને મુગ્ધા વચ્ચે પ્રેમવાર્તા. જમાદારનું જેસંગ સાથે ત્યાં આવવું, અને કેદીયો નાશી ગયાની ખબર આપવી, જેસંગનું લલિત મહારાજની હજુરમાં રહેવું. રાજનું જવું. મુગ્ધાનું નિદ્રામાં પડવું. જેસંગે યુક્તિ રચી, મુગ્ધાને ઉપાડી જંગલમાં લઈ જવી અને કુવામાં નાંખી દેવી.

પ્રવેશ ૨ જો—ચાર બાવાઓ વચ્ચે વાતચિત કુવામાંથી અવાજ આવેલો. મુગ્ધાને કુવામાંથી કાઢવી. યુવરાજનું બીમસિંહ તથા બીજા જાસુસો સાથે ત્યાં આવવું, અને બીમસિંહને લગ્ન સંબંધી કેટલીક સૂચના આપી મુગ્ધા સાથે શ્રીગઢ મોકલવો.

પ્રવેશ ૩ જો—મુગ્ધાનું નવલસિંહના વેશમાં લલિત પાસે આવવું. અને વચ્ચે પ્રેમવાર્તા શ્રીગઢ જવા તૈયારી.

પ્રવેશ ૪ લો—પ્રધાન અને રાણી વચ્ચે રાજ્યચર્યા પ્રજા તરફથી બગવો ન ઉઠે તે માટે સંકેત કરવા રાજ્યગીયા તરફ સર્વનું જવું.

પ્રવેશ ૫ જો—જેઠી તથા તેનો છોકરો મગન બાદ બે કાશીના પંડીતોનું ત્યાં આવવું. એવામાં એજ નગરના એક સુધરેલા દંપતીનું ત્યાંથી નીકળવું. પંડીત મુસાફરોએ તેમની સાથે સરત કરવી અને જીતવું. તકરાર પોલીસનું આવવું, અને તેમને રાજદરબારમાં લઈ જવા.

પ્રવેશ ૬ ઠા—રાણી પ્રધાન, કરવતસિંહ, જેસંગ તથા જેડીનું રાજબાગમાં આવવું. પાછળથી યુવરાજ તથા માજી પ્રધાનનું કેટલોક માણસો સાથે આવવું પાંચને બધિવાન બતાવવાં. તે પછી લલિત મહારાજનું નવલસિંહ સાથે ત્યાં આવવું યુવરાજે રાણી, પ્રધાન, કરવતસિંહ, વજેરેને શીટકાર અને પ્રાંસીની સજ્જ કરવી નવલસિંહે પોતાના અસલ મુઘાના વેશમાં ખુસ્લા થવું. અને બેઠવું ચાર બાગાઓની ચીજોમાંથી એક ચીજનો ચમકાર જેવો બાગમાંથી પરત્તાન. બાગાઓને ધર્માદામાં ગામ આપવું જે મુસાદરેનું ત્યાય માટે ત્યાં આવવું લલિતે તેમના પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા, બાદ માજીપ્રધાનના આગ્રહથી યુવરાજે નાજર મુગટ ધારણ કરવો યુવરાજે પોતાની બહેન મુઘાનો લલિત કુમાર સાથે હસ્ત-મેળાપ કરાવવો બાગમાં તસવ દેવનીયોનો નાચ.

૧૫.

સમાપ્ત.

મુખ્ય પાત્રોનાં નામ.

ભભુતસિંહ.....	શ્રીગઢનો રાજા
યુવરાજ (અજીત).....	તેનો પાટવી કુમાર
પ્રધાન.....	શ્રીગઢનો
લક્ષીત.....	શ્રીગઢનો પટાવત કુમાર
.....	પાછળથી હરી ગઢનો રાજા
ભીમસિંહ.....	યુવરાજનો બાપુસ
કરવતસિંહ.....	રાણીનો ભાઈ
જેસંગ.....	ખવાસ
રાણી.....	ભભુતસિંહની નવી સ્ત્રી
મુખ્યા.....	ગુલી રાણીની પુત્રી પા
.....	છળથી લલિત પત્નિ
મુદ્રા.....	પ્રધાન પુત્રી યુવરાજની પત્નિ
જેઠી.....	જેસંગની સ્ત્રી
મેતા.....	રાજા નાયકા

સખીઓ. દરબારીઓ. બાવાઓ. સીપાઇઓ. કચગીઓ. મા-
લુકવંદ. ભીખારી. મુસાફર માણ પ્રધાન યુવક. મગત. ભરવાડબુ-
વીગેરે વીગેરે.

શ્રી.

લલિત-મુગ્ધા નાટકના ગાયનો.

—૨૭૭—

મંગળાચરણ.

મૂત્રધાર અને નટીયો— ૧

મંગળ દેવ, નામ સ્મરું હું, ગણપત જયકરા

સહાય કરે .... મંગળ

સુરત સુરત પૂજે પ્રેમ ધારી નરનારી,

શુદ્ધ શુદ્ધ સુખકારી સ્વામિ કરો સહાય,

નટીઓ!—અવગુણ પર ગુણ કરનારા

દુઃખ ભંજન દુઃહાળા,

મૂત્રધાર—અરજ અમર અમારી

તરણ તારણ, ભવ ભય હારણ,

ચરણ તારે છું, ધ્યાન ધરું હું, નિશ્ચિન તમ-મંગળ

નટીયો—

૨

ધન્ય ધન્ય અવનિમાં એને,

શીયળ દીપક શુદ્ધ સાચવે તેને—ધન્ય

ધર્મ દાસ તન રણધીર ધરશે,

બોલ્યા બોલ નેકી વીર પળશે,
 સત્ય મોતિ માળા કર ધરશે,
 તે તરસે, નહિ ડરશે, તેને સહાય મોરારી કરશે. ધન્ય
 વારલાં જોડાં જગમાં ફરશે,
 પર ઉપકારે તન મન ધરશે,
 સત્ય બોલનો સંગજ કરશે,
 જય મળશે, દુઃખ ટળશે, જેમ દુધમાં સાકર બળશે ધ.

જેસંગ—જેઠી.

૩

જેઠી—આરે બાળાના છોગાળા, જીરૂપાળા,
 લટકાળા શાણા પ્રીતમજી.

જેસંગ—જોડલાને અવિચળ રાખશે શ્રી હરિ

જેઠી—બાવથી મન ગમતો વર હું વરી,

જેસંગ—વાહરે તારી કાલી કાલી વાણી.

જેઠી—હ્યો જાણી, શરમાણી

જેસંગ—વાહરે મારી નાજીકડી રાણી, પટરાણી—જોડલાને

યુવરાજ—

૪

મમતા તું મુકી દે, મન માન માન—મમતા.

અંતર ધરતું ધ્યાન, જ્ઞાન, જાણ—મમતા.

મન એજ સૃષ્ટિ તું માન, રટ રામ નામ—મમતા.

તત્ત્વ ત્વં પદ નવ માન, અસિધર ધ્યાન—મમતા.

સોહં સકળ પ્રમાણ, પુરી પ્રાણ સુખાણ—મમતા.

સુદા અને સખિયો— ૧

હૃદય આજ રીઝાયરે, લલિત લીલા વિલોકી વસંતની,
છંદછા કરાવે અવશ્ય કંથની—હૃદય૦

સાખિ.

કોકીલ આદિ પક્ષિયો, જોલે મીઠા જોલ,
જ્રમર જ્રમણ કરી કરી પીયે, પુષ્પ પરાગ અતોલ.
ગાતાં મધુર ગીત પંખીડાં પ્રીતે, ચઢી કદંબ અંબ
ડાળીયેરે લોલ,
વાતા સમીર શાંત, ત્રીવિધ રીતે, શીતમંદ સુગંધ
નિહાળીયેરે લોલ.

સાખિ

રમણીક રૂતુ વસંતની, વિલાસીને મન લાય,
વણ પરણ્યાને પીડની, મદન પ્રગટ ઝટ થાય,
અંગે પ્રગટતો કામ, કુમારિકાને અંગે પ્રગટતો કામરે.
બહાર જોઈ વસંતની—આમરે
નિત્ય સ્મરણ કરાવે સ્યામ.

સાખિ.

રતિ રૂપનારી વલ્લિકા, હર્ષિત જની અપાર,
પ્રતિ થઈ વસંત પધારીયા, રોજ રીઝાવેનાર—હૃદય આ.

મુદ્રા અને સખિયો—

૬

અલિ ઘેલી ! શું શરમાશે ?
રસ પીશેને વળી પીયુને પ્રીતેથી પાશે,
હસી હસી જાશે, ખસી ખસી જાશે,
ઘડીક રીસાશે, મનાશે—

જા, જા !

પજવો છો જહેની શું ખોલી ખોલી,
પ્રેમ પડદો કહું કયાં ખોલી ખોલી
ઓ હો !

વા વા ! ઠાહી ડમરી કરી રીસને શું મરડાશે ?—અ.

મુદ્રા—

૭

ધિઃકુ છે ધિઃકુ છે ધિઃકુ છે પિતાજીરે !
અનીતિ કદિ ટકે ના, નીચ બુદ્ધિથી સુખ મળે ના,
હણીને વપને આંખ ફળ સુખ આવળે મળે નારે—ધિઃકુ
કુમતિને ઉરધારી, શુભ બુદ્ધિને મુકી વિસારી,
લખેલા વિધિયે લેખ લલાટે, તે કદાપિ ટળે નારે—ધિઃકુ

મુદ્રા અને મુદ્રા—

૮

ભુલ્યો મન જામરા હું વારું;
આરે જગતને જુઠો ખગીયો, નહિરે કુલો કેરી ખાસરે,

શાણુ શાથી લોભાણુ—

ભુલ્યો મન૦

અવર બ્રમણ તજ, સત્ય શરણ સજજ

મિથ્યા માયાનો ભાસરે— શાણુ શાથી૦

શ્રીપતિ ચરણ કમળમાં રહેને,

નિશદિન બક્ષિત મકરંદ લેને,

કરશે સોહં પ્રકાશરે—શાણુ શાથી લોભાણુ—ભુલ્યો૦

રાણી—

૯

આવો મનમોહન આ યોવન બગીચો બતાવું,

બગીચો બતાવું મોહન પુષ્પે વધાવું

પ્રેમની ધૂની લગાવું, હે પ્રેમની અલખ જગાવું—મન૦

આમ્રથી મીઠા ફળ, મોહન ચખાડું,

પ્રેમની ભુરકી લગાડું, હે નેહને નયને નચાડું—મન૦

શેતુરથી મીઠાં ફળ, બહાલા ધરાવું,

અધર રસ પાન પીવાડું, હે અધર રસ પાન ચવાડું—મન.

હૃદય—સરોવરની શીતળ પાળે,

પ્રીતિને પંખે ધોળાડું, હે પ્રેમ જળ છાંટી જગાડું,—મન૦

મેના—

૧૦

ખીલી ખીલી જોખનકી ખીલી હય ખુસ રંગ કલીયાં,

મેરી છાંટી ઉમરીયાં, પતલી કમરીયાં, ગોરી હય મુરતી,

ભોલી હય મુરતી, રંગ રતીયાં— ખોલી ખીલી.
 આઈ આઈ જીવાનીકી બહાર,
 હીલ ભોરે પે હય ઇન્નેજર,
 આઓ શોખીનુંકું લે સજી લેજી ચાર૦

મુઘા—

૧૧

હરિ તારી ગતિ ન્યારી હું આ જારી,
 ઉગારી નાથ, જોડી હાથ, ન કોઈ સાથ.
 હતા પિતા હતાં માતા હતા બહાણા,
 નથી ત્યારે નથી કોઈ રહું રોધ,
 પ્રભુ વારે ચઢો મહારે તમ આધારે
 મુઝાયે અનાથ, બચાવો નાથ, ગ્રહી આ હાથ—હરિ૦

લલિત-મુઘા

૧૨

લલિત—આવો આવો રસવેલી, નવેલી મદ વેલી,
 સુકુમારી આવો આવો.

મુઘા—જાઓ જાઓ એ શું જોલો, નવ અકશે,

લલિત—ન ચમકશે.

મુઘા—શરમાઓ એ શું જોલો—આવો.

લલિત—પ્રેમ પાક પઢાવી પ્રીતે,

મુઘા—શુદ્ધ પ્રેમ ઉરધારી રીતે,

લલિત—ઝિહાલી વધાવું,

મુઘા—શું એ જોલો—

જાઓ જાઓ.

મુઝા—

હરી ચિત્ત હાય ! ગયા, દેશ વીર કયાં ગયા,
 કરી ભૂમિ શૂની, ધીર કયાં વહ્યા—હરી૦
 અંતર મુજને ચેન પડે નહિ,
 શુદ્ધ બુદ્ધ મહારી સઉ લઈ ગયા—હરી૦
 કરશે કૌણુ હવે સ્વદેશ—સેવા,
 ગુન્ય કરી આ ઉર સીધાવીયા—હરી૦
 બહાલી પ્રજાની ઘશે શું સ્થિતિ,
 કયાં શોધું ચતુર ચિત્ત લઈ ગયા—હરી૦

લલિત-મુઝા—

મુઝા—ભોગી ભમરાદે, કળીયા કોમળ કાયા મારી,
 ડાયા ડમરાદે, વળગી વનિતા વેલી નારી,
 લલિત-પ્રેમ કટારી પ્રેમની આ, લાગી હૃદય રમણી મહીઆ
 મુઝા—હું પણ થઈ છું નાથ દીવાની, રૂપગુણ ભોમ આપના
 સ્વામિ

જાયે છે જીવાની—કળીયા કોમળ કાયા મહારી.

મહારા ચિત્તને ચોરી લીધુ

લલિત—મુજ મનને પરવશ કીધું.

મુઝા—જાયે છે જીવાની—કળીયાં૦

મુન્ના—

૧૫

પ્રીતે પધારાને પ્રિય પ્રાણ.

જી મુજાણ, રસખાણ, લોળા મારા ઉર લાણ.

કદી મળેથી રાખજો પીછાણ—પ્રીતે.

જો જો વીસારતા પળવાર,

મારા મોહન જીવન હાર,

સલિત—ઠાલી નાર છે પ્રણામ

મુન્ના—પ્રાણાધાર છે પ્રણામ

મન મંદિરે વરયા છે શ્યામ—પ્રીતે.

અંક ૨ જો.

મેના અને તેની છોકરીયો— ૧૬

જાઓરે કનાઈ મોસેં રાર કયું મચાઈ
હમ જાનત તુમરી ચતુરાઈ, કુબરી કે સંગ આંખ લરાઈ,
લપટ અપટ મોરી શીરકી ગગરીયાં,
ઓર ચુરીયાં કરકાઈ—જાઓ જાઓ રે૦
જીયા ચાહત તુમરે મીલનેકો, ખારખાર મોરેગરવે લગધયાં
એક ખાર પીયા દીલસેં મેં તુમહી દેત દુવાઈ—જાઓ.

મુદ્રા—

૧૭

શામળીયા રઢીયાળા રઘુપતિ રામ
જીઓ અખળા જણીરે,
રઢું અંતર હો રઢું અંતર નામ
બહાર કરો વામા તણીરે.
બહાલી બેન મુગ્ધા તને કયાં મળું,
નવ વિસરે દિવસને ચામ—જીઓ૦
યુવરાજ અંતરના અધિપતિ,
તમ હર્ષ દેખું કયે ઠામ—જીઓ.

મેના, છોકરીયો—

૧૮

કહેતા થા ખુદા દીલમે ના ગજરાયે મહમદ.
બખશુંગા ઉસીકો જીસે ફરમાયે મહમદ.

પરદે મેં છીપા લો મુજે દામનમે છીપાલો
 પરદા મેરી એબાંકા ના ખુલજએ મહમદ.
 હે મોજમેં દરીયા કહીં ડુબ ન જાએ
 કીસ્તી કો મેરે પાર લગા જાએ મહમદ
 અયે મોમેનો સીજદા કરો, હજરતકે રાએ
 પેહેને હુએ ના લેન ચલે આયે મહમદ
 બે તાબ મુજે દગ લે ને ન દેગી
 મર જાઉંગા કેહ કે પેહી હાય મહમદ.

મગન—

૧૯

આહા ! લાડુ લાડુની કેવી લીજત છે
 કેવી લીજત છે કેવી ધંજત છે—આહા ?
 ગોળ ગોળ ગટક ઉતરે, લટક લટક પાય ઉપરે
 એવી બલીહારી લાડુજની લાઇ—લાડુ.
 લાડુ કરે લોટ પોટ એની દુનિયામાં જોટ,
 એવી ન મીઠી દીઠી ચીજ કોઇ—લાડુ.

લલિત અને નવલકિશોરી— ૨૦

લલિત—આવ આવ હૃદયમયિ,

નવલકિશોરી—જાવ, પ્રાણ સતાવો ઘણી.

લલિત—તું છું મારી વિલાસ ભૂમિ,

નવલકિશોરી—રાખો ન આશ પ્રેમ ધુની,

લલિત—આવો આવો પ્રિય મધુરી મૂર્તિ

તું છું ખરી ગુરજર મણિ—હૃદય મણિ.

લલિત-મુખા—

૨૧

(નવલકિશોરી)—મુકો મુકો મોહન હાથ મારો મુકોને મરડાશે
છકો ના ઝાઝુ છેલા.

હઠીલા અડશોમાં, છેતરી છળશો ના,

આવી અનીતિ કરશો માં—હે શાણુ મૂકો

પ્રીતમ પ્રીતની રીતમે જણી, મુકો મુકો

હુંતો તમથી હારી.

છોડો છેલા કેરો—

લલિત—રીસાળાં રમણી પ્રેમી પદમણી

આવોજ આવોજ શું તલસાવોજ

સલુણી સુંદરી વાહ—મુકો.

નવલસિંહ—

૨૨

(મુખા) ઊર સાટે ઊર દેવુંદે પ્રીતિને માટે.

સદા એક સંગે રહેવુંદે પ્રીતિને માટે.

કમળ કુસુમપદે, જમર ગુંજાર કરે,

પ્રેમમાં શયન કરેરે, પ્રીતિને માટે.

મીન જેમ જળ વિના લિલ તડ વીણુ બીના,

હીવે બળે જીવ જીણારે—પ્રીતિને.
 પ્રેમ મેઘ ચાતકનો પ્રેમ બંસી મૃગ તણો,
 પ્રેમ કૃષ્ણ ગોપી તણારે—પ્રીતિને.

લલિત-નવલસિંહ— ૨૩

લલિત—જારે જારે જારે લંપટ હરામી નફ્ટ દૂર શા.
 શાણો થઈ શીખ ઠીક શીખાવે—જારે.
 કસાઈ બનીને કરવા કામ,
 હણવા હરામી ધરીં તે હામ,

નવલસિંહ—જગદાધાર છે જોનાર એ દયાળ.

લલિત—ચાલ, જા, જા જા, જારે જારે.

લલિત— ૨૪

જારે ઓ મિત્ર મહારાને,
 હીધો મહેં દંશ પ્યારાને.
 વચનનો માર માર્યો મહેં,
 સહ્યો મુજ ધીર મિત્ર તહેં.
 ગયો કયાં મિત્ર મહારા તું,
 મરું ખુરી વિના તુજ હું,
 હવે શોધું ફરી હું કયાં,
 બતાવો નાથ દનેહી જ્યાં.

ભરવાણુ—

૨૫

વાલીડા કાનુડાની મોરલી—મોરલી
 બાધ દુઃખડારે દે દાડી દાડી.
 સાસુ સસરાની લાજને મુકાવતી,
 હીલે દુઃખાવતી,—વાલીડા કાનુડાની.
 જેઠ જેઠાણી રોજ ખીજાવતી, નણુંદી બાળતી
 તોયે પણ ભાવતી—વાલુડા કાનુડાની મોરલી.

જમાદાર—

૨૬

ભરકે જામ પીલાદે શાકી,
 બનુમે મતવાલાં,
 હે આલા ગુલલાલા, મતવાલા—બર.
 ઈસ્કકી હુય યે બહાર, જોબનકા સખ યે યે શીનગાર
 નખલ હુય યે સખ જાર આધ નસીમે બહાર
 પેમાના
 મેખાના
 તીરાના
 ગાના બસમે હું તેરા ઇન્તેજાર—હે આલા.

જોડી—

૨૭

હે હાં .... મનુહાર જમાદાર હયોનીરે,
હાંને હજી હોજરે મીઠો દારૂડો—હે હાં ,, ,,
સાખિ.

હું મૃગલી તરસી ઘણી, અંખું છું પ્રેમ નીર,
પ્રેમ પસીને રાગમા, ભીંજ્યાં મહારાં ચીર,—હે ,, હાં ,,
પ્રીતમ હાથ પસારીને, જેવું મહારું ચીર,
સ્પર્શ—સુખના તાનમાં, બની હું છેક અધીર—હે ,, ,,

અંક ૩ જો.

લલિત-મુઘા—

૨૮

આવો આવો રસિકા રીસાવોના,

ધારી રોષ પ્યારી અબોલા રહો કાં.

મુઘા—જાઓ, ઉંદુ, જુઠા તમે છો મેં જાણ્યું.

કઈ મળી કામા જેથી મુખ માણ્યું

લલિત—બૂલો છો નકામા,

અરે બૂલી અલખેલાજી જાઓ ના—આવો.

લલિત-મુઘા.

૨૯

મુઘા—

લલિત

મુઘા—પ્રાણુ પ્યારા સુખદ શ્યામ મહારા,

લલિત લલનાના પ્રાણુ આધારા—સુખદ.

લલિત—વારે મુઘા સુંદર શાણી મુઘા.

તારી વાણી મટાડે મનની દુઘા—સુંદર.

મુઘા—હું તો દાસી પ્રીતમ પ્રાણુ કેરીરે,

લલિત—પ્રિયા પ્રીતિ તમ પુરવેગ પ્રેરીરે,

મુઘા—સ્નેહ સાગર તણા ઓ વારા—સુખદ.

મુઘા—

૩૦

લલિત છવિપર હું તો વારી વારી જાઉં,

હવે નવેલી પેલી, હશે બનેલી,

નીરખું, વારવાર મુખડું ંહાલું, વારી વારી જાઉં.
 આવું આપ પાસે ંહાલા, ંહાલે વધાવું,
 નિત્યે રટું નામ રનેહે ત્હાડું—વારી૦
 મોહ બાણ મારી મોહનજી અનુરકત કીધી,
 તોયે નિરંતર ઉરે રહાઉં—વારી વારી૦

યુવરાજ—

૩૧

પ્રજાળું હું વિરહાગ્નિયે, ંહાલી તવ વિયોગે,
 જાળું કયાં હું જામા, શોધું કયે સ્થળ રયામા,
 સંયોગીકર કામા, પીડાતો હું પ્રેમ રોગે—પ્રજાળું.
 કહું રાજ તાજ કુરબાન,
 રસીલી મુઘાપર જાન, કામ રૂપી પ્રિયા દવને
 કર શાંત કૃપા વૃષ્ટિ યોગે—પ્રજાળું૦

મુઘા—

૩૨

જાવો જાવો ધુતારા છું ગઈ જાણી,
 સ્યાણા સરવે તમારા ઢંગને.
 લલિત—આવો આવોને મારા છે સમ શાણી.
 ઝીલો ઝીલો જીવંતી રસ રંગને.
 મુઘા—નથી લોજી કે છેતરાઉં છળથી
 લલિત—લ્યો મનાઓ ન રીસાઓ.
 મુઘા—ઉહું જાઓ ન બોલાવો, ખસો આઘા

ન અડકશે! અંગને—જાવો.

હીશે! પકકા ખેલાડી, હાં હાં હાં

લલિત—વાત મુકોને આડી

મુઝા—હાં હાં હાં, ઘેલા થઈ શું સતાવો સામાનેણુમુનયાવો!

લલિત—ઉરે ંહાલી વધારો ઉમંગને—જાવો જાવો.

રાણી—

૩૩

નેના જાદુ જાચીં ન મારો રસીલા,

ઉર વીંધી પ્રગટાવે મદન જવાળા—નેનાં.

જપું એક પ્રેમ માળા, વારી જાઉં ંહાલે તારા,

આવો આવોજી ંહાલા વધાવું રંગી કુલે—નેનાં.

એક આપ ઉર ચહું પ્રેમ રાગે મસ્ત રહું,

ઘડી નવ એક જાય. ંહાલા વિયોગે હું શુરૂ—નેનાં.

મમન—

૩૪

આઈ એમ કમીંગ, આઈ એમ કમીંગ.

મીઠ મધર આઈ એમ કમીંગ.

ગો આવે યુ ઢેમ મધર,

ગો યુ ઓફ ધાય સ્વેર પ્રધર,

નોટ યુ સ્પીક, નોટ મીટચ, નોટ યુ શે ઇમ,

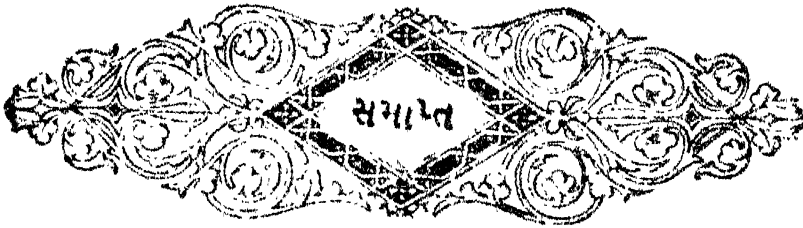
ઓફ ! ઓફ ! ઓફ !

૩૦

૩૫

ત્રીભૂવને આજ છાઈ આનંદ ધુન,
મળીયા સઉ સઉ ઉર અતી પ્રેમથી
વિપત્તિ વિસારી સારી

સુકૃતિ હૃદય ધારી—ત્રીભૂવને
સત્ય અંદ્રે પ્રભા કરી, અનીતિ તમ લીધું હરી,
ધર્મે જય પાપે ક્ષય, આને પેખીયે પૂરણ પ્રેમે—

નાહેર ખખર.

—:—

અમારી શ્રી સુરત દેશી નાટક કંપનીમાંથી
નિચે સુજળ નાટકના ગાયનોની ચોપડીઓ મળે
છે માટે જેમને બોધયે તેમણે નાટક કંપનીનો મુ-
કામ જ્યાં હોય ત્યાંથી મંગાવી લેવી.

પ્રેમમાં વહેમ   ૦—૨—૦

પારસ-મણી   ૦—૨—૦

લલિત મુગ્ધા   ૦—૨—૦

શ્રી સુરત દેશી નાટક કંપની.

